

ת"פ 37485/05/21 - מדינת ישראל נגד רפאל יעקובוב

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
ת"פ 37485-05-21 מדינת ישראל נ' יעקובוב

בפני בעניין:	כבוד השופט יואל עדן המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד לואי עזאם - פמ"ד
נגד הנאשמים		רפאל יעקובוב ע"י עו"ד אלי אונגר

גזר דין

האישום והסדר הטיעון

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן בשנית ("כתב האישום"), במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין והיזק במזיד לרכב, לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן, החל מתאריך 10.5.21, לאחר ירי רקטות מסיבי לעבר אזור ירושלים ועוטף עזה, החל מבצע צבאי של צה"ל בעזה המכונה "שומר החומות". בד בבד, החלו הפרות סדר אלימות ברחבי הארץ ובין היתר, חסימות של צירי תחבורה, וידוי אבנים לעבר כלי רכב, במוקדים רבים ברחבי המדינה.

במסגרת הפרות הסדר הנ"ל, בתאריך 12.5.21 בשעות הערב, התאספו מפגינים רבים בצומת בבאר שבע, במהלכה צעק חלק מההמון קריאות כנגד ערבים ובין היתר: "מוות לערבים", "שיישרף לכם הכפר" או מילים דומות לכך. עוד במהלך ההפגנה רצו חלק מהמפגינים אחרי כלי רכב בהם סברו שיושבים אנשים ממוצא ערבי, והשליכו לעברם אבנים. חלק מהאבנים פגעו ברכבים וגרמו להם נזק.

הנאשם לקח חלק בהפגנה.

הנאשם במעשיו הנ"ל, בצוותא חדא עם רבים אחרים, התקהל למטרה משותפת באופן הנותן לאנשים בסביבה יסוד לחשוש שיעשו מעשה שיפר את השלום והתחילו לבצע את מטרת ההתקהלות בהפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור. וכן בצוותא חדא עם אחרים שהיוו חלק מן ההתפרעות הנ"ל, פגע במזיד ברכב או בחלק ממנו.

2. הצדדים הגיעו להסדר טיעון במסגרתו הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בעבירות המיוחסות לו. צוין כי המאשימה מודעת לכך שהנאשם יבקש משרות המבחן להתייחס גם לשאלת ההרשעה, והמאשימה הודיעה כי בשלב זה היא תעמוד על הותרת ההרשעה על כנה.

ב"כ הנאשם, לאחר שאושר ההסדר, ביקש כי שירות המבחן יבחן את שאלת ביטול ההרשעה.

הראיות לעונש

3. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש. הנאשם נעדר עבר פלילי.

מטעם ההגנה הוגשו במסגרת הראיות לעונש המסמכים הבאים:

נ/1 - לוח מבחנים של הנאשם.

נ/2 - מסמך ממעסיקו של הנאשם בעת ביצוע העבירות.

נ/3 - אישור על לימודי הנדסה כימית במכללה הטכנולוגית בצירוף גיליון ציונים.

נ/4 - מכתב מרכזת המגמה במכללה הטכנולוגית מיום 1.6.21.

נ/5 - מכתבו של מר אלי גיגי, עו"ס באגף הרווחה אופקים, אליו מצורפים מסמכים נוספים אשר מופנים למי שסייעו למשפחה במצבים קשים.

נ/6 - מסמכים הכוללים תעודות הערכה, תעודת הצטיינות לימודית, חוות דעת על התלמיד - הנאשם, ותוצאות בחינות.

נ/7 - תלושי שכר של הנאשם.

יצוין כי לאחר הדיון, ולאחר שהסתיימה שמיעת הטיעונים לעונש והגשת ראיות לעונש, הוגש ע"י ב"כ הנאשם מכתב מאת מעסיקו של הנאשם, ב"כ המאשימה ביקש לחקור את עורך המסמך, ונקבע מועד בו יעיד העד ויחקר. לאחר מכן, ב"כ הנאשם הודיע כי הוא מוותר על הגשת מכתב המעסיק לבית המשפט.

תסקירי שירות המבחן

4. בעניינו של הנאשם הוגש 3 תסקירי שירות מבחן, אשר יפורטו בחלקם לאור צנעת הפרט.

התסקיר הראשון מיום 30.11.21, מפרט את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, שהינו בן 25, רווק.

הנאשם מסר כי משפחתו מוכרת לרווחה, ומסתייעת בתמיכה.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה במגמת מנהל וכלכלה. בהיותו בן 11 הוא ואחיו עברו להתגורר ברוסיה אצל סבתו לפרק זמן של שנה כדי שאמו תוכל לשפר את מצבם הכלכלי. עם תום לימודיו התגייס לצה"ל, וקיבל פטור מטעמי בריאות. בהמשך עבד בעבודות שונות ואז החליט ללמוד, דרך חברת אינטל להנדסאי כימיה, וכעת ממתין לאישור הזכאות, לדבריו ברגע שיקבל אישור הלימודים ימצא משרה התואמת את לימודיו.

מהתסקיר עולה כי הנאשם מודה בביצוע העבירה, הוא מצוין כי נטל חלק בהפגנה אשר ביטאה את זיקתו ואהבתו לארץ, צוין כי ההפגנה יצאה מכלל שליטה כאשר אנשים שנטלו חלק בהפגנה ידו אבנים. הנאשם צוין כי הוא עצמו ניסה לתפוס מחסה מפני האבנים שיידו, אולם צוין כי הוא עצמו לא נטל בכך חלק, לדבריו, הוא התכוון לעזוב אחר ההפגנה ונעצר.

הנאשם מסר כי הוא מבין שעשה טעות שלקח חלק בהפגנה, ולדבריו ההליך המשפטי שחוזה סייע לו להבין את הבעייתיות בהתנהגותו.

לדברי הנאשם הוא שב לצורך סמים מסוג קנביס בגיל 19 בשל פריצת דיסק שסבל ממנה בגב ובכדי לשכך כאבים. הנאשם מסר כי נהג לצורך סמים מסוג קנבוס בתדירות של כפעמיים בשבוע, ולאחר שנה וחצי החליט להפסיק, כי הבין שהשימוש עלול לגרום לו לנזקים בריאותיים וכן לפגוע בהתפתחות האישית והתעסוקתית, ולכן העדיף להתמודד עם הכאבים באמצעות עיסוק בספורט.

צוין כי הנאשם זומן לבדיקת סמים מספר פעמים, ובכל פעם לא הגיע, ולבסוף כשהגיע לא הצליח למסור את הבדיקה ומסר כי חש מבוכה. שירות המבחן התרשם כי הנאשם ממשיך לצורך סמים, מכחיש את הבעייתיות בתחום זה ושולל צורך בהתערבות טיפולית בתחום זה.

שירות המבחן לא בא בהמלצה בעניינו של הנאשם, לאור אי הבהירות המתקיימת בתחום הסמים. ושירות המבחן הוסיף כי במידה והנאשם יבטא רצון ונכונות לשיתוף פעולה ולבחון מצבו לעומק בתחום הסמים, שירות המבחן ימליץ על דחייה לצורך תקופת ניסיון.

בדיון שהתקיים לאחר קבלת התסקיר הראשון, ביקש ב"כ הנאשם לסיים את הבדיקה מול שירות המבחן, וכי יתקבל תסקיר שיבחן את שאלת ההרשעה וביטולה. ב"כ המאשימה התנגד, ואמר כי המאשימה עומדת על הרשעת הנאשם בשים לב לחומרת העבירה והאינטרס הציבורי, ובשים לבך שלא הוכח שההרשעה תיפגע בהעסקתו של הנאשם במקום כזה או אחר. ב"כ המאשימה הוסיף כי הנאשם מצד אחד מודה בביצוע העבירה, אך הוא מצדיק את המעשה וממזער את חלקו במעשה העברייני.

ב"כ הנאשם מנגד טען כי אין בתסקיר אי נטילת אחריות, טשטוש או צמצום של מעשי העבירה.

ניתנה החלטה כי יוגש ע"י שירות המבחן תסקיר משלים וסופי, ובמסגרת תסקיר זה, יביע את עמדתו והמלצתו בשאלה אשר ב"כ הנאשם מבקש ששירות המבחן יתייחס אליה, שאלת ההרשעה. הובהר כי אין בכך כדי להוות הבעת דעה ביחס לתוצאה וכי מדובר אך בצורך להשלים את העולה בהחלטה קודמת. יצוין כי ב"כ הנאשם הודיע כי בידו בדיקה המלמדת שהנאשם לא עושה שימוש במריחואנה והיא בדיקה פרטנית עדכנית מיום קודם לדיון.

בתסקיר השני מיום 22.12.21, נכתב ע"י שירות המבחן כי כחלק מהליך האבחון לגיבוש עמדתם לעניין אי הרשעתו של הנאשם ובדיקת התאמתו לתוכנית של של"צ, כאשר ברקע יש היסטוריה של שימוש בסמים, יש לבחון את מצבו של הנאשם מבחינת שימוש בסמים. הגעתו לבדיקה מעידה על מוטיבציה, לקיחת אחריות ושיתוף פעולה, ואי הגעתו של הנאשם לבדיקות בשירות המבחן, מקשה במקרה זה להעריך את מצבו כיום ונכונותו לגלות נכונות לשותף פעולה.

מבחינת שירות המבחן, מתן בדיקה פרטנית יחידה אינה מעידה על מצבו הנוכחי מבחינת שימוש בסמים, בנוסף הודגש כי שירות המבחן אינו מסתמך על בדיקה פרטית כנתון שניתן לבסס הערכה.

על כן שירות המבחן ראה חשיבות בטרם גיבוש עמדה, כי הנאשם יבצע שתי בדיקות בשירות המבחן וכי תינתן התחייבות למתן בדיקות מעקביות אחת לחודשיים במהלך ביצוע עונש השל"צ, ובמידה והנאשם יגיע לבדיקות וישתף פעולה יוגש תסקיר משלים.

בעקבות תסקיר זה התבקש שירות המבחן להגיש תסקיר כאמור בהחלטה הקודמת.

מהתסקיר השלישי מיום 18.1.22, עולה כי הנאשם מסר שהוא עובד בחצי שנה האחרונה בתחום הביוטכנולוגיה ותיאר שביעות רצון בתחום התעסוקה, חש שהוא מתפתח בעבודתו ושוקל בעתיד ללמוד לימוד המשך.

באשר לתחום הסמים, הנאשם מסר כי מתקופת ההתבגרות הוא נהג לצרוך סמים מסוג נייס במשך שנתיים, הוא שולב בטיפול במסגרת היחידה לנפגעי סמים, ובעקבות תמיכה של משפחתו כולל פעילות ספורטיבית הוא הפסיק את השימוש. הנאשם מסר כי בגיל 18 הוא שב לצרוך סמים מסוג קנבוס ועד למעצרו בתיק הנוכחי הוא נהג לצרוך סמים מסוג קנבוס פעם בשבוע.

הנאשם מסר כי הוא הגיע לבדיקת סמים אחת והוא חש מבוכה רבה, הרגיש מתוח ועל כן לא הצליח למסור בדיקת שתן. שירות המבחן בדק עימו אלטרנטיבה נוספת של מסירת בדיקת דם במעבדה, והנאשם מסר כי אין לו בעיה להתייצב לבדיקה כזו אולם יתקשה להתפנות לכך בשבועיים הקרובים מאחר ומרבית העובדים שעומו נמצאים בבידוד.

בהמשך כאשר שוחחו עם הנאשם הבינו ממנו כי הוא נמצא בקשר טוב עם גורמי הטיפול ביחידה לנפגעי סמים, שירות

המבחן בדק עם הנאשם באם ירגיש נוח למסור את בדיקות השתן ביחידה לנפגעי סמים, והוא מסר שאכן ביחידה הוא מכיר את האנשים וסומך עליהם ויקל עליו למסור שם את הבדיקות.

בהתייחסות לעבירה, מסר הנאשם כי בתקופת מבצע שומר חומות הוא יצא החוצה בכדי להפגין הזדהות עם תושבי ישראל ובכדי להניף דגל מדינת ישראל, מסר כי כאשר הגיע לשם הושלכו אבנים לעברו והוא התכופף ולאחר מכן הגיעו שוטרים ועצרו אותו.

הנאשם הביע בפני שירות המבחן חרטה על מעורבותו באירוע, ציין כי הפיק לקחים ומעצרו לראשונה בחייו במשך חודשיים היו בעל אלמנט הרתעתי ומציג גבולות עבורו, הנאשם הדגיש כי הוא נעצר בתקופה שבה היה צריך לסיים את לימודיו ולגשת לבחינות, ולמרות מעצרו הגורמים בלימודים סייעו לו והוא הצליח לסיים לימודיו, והוא עובד כבר במשך חצי שנה. הנאשם ציין כי הרשעתו עלולה להשפיע עליו במישורי חייו השונים, הן מבחינת מקום העבודה הנוכחי, הן אפשרויות תעסוקתיות בעתיד, ובנוסף הוא הדגיש כי הוא מעוניין להמשיך ללימודים המשכיים בעתיד.

שירות המבחן מציין כי מדובר בבחור צעיר אשר לראשונה בחייו מעורב בפלילים, שירות המבחן מתרשם כי ההליכים המשפטיים כולל מעצרו הממושך היו בעלי אלמנט הרתעתי ומציב גבולות עבורו, והוא מצר על התנהגותו באירוע, מדובר בבחור שאפתן אשר מעוניין לנהל חיים נורמטיביים, שירות המבחן סבור כי הרשעתו עלולה לפגוע בהעסקתו במקום העבודה הנוכחי, ויש מקום להימנע מהרשעתו כמסר מחזק שייכותו החברתית התקינה.

שירות המבחן הוסיף כי בטרם יבואו בהמלצה סופית בעניינו, יש מקום שיבצע שתי בדיקות סמים ביחידה לנפגעי סמים, ובמידה והמלצת שירות המבחן תתקבל הומלץ על 150 שעות העסקה לתועלת הציבור, התחייבות להימנע מעבירה ואי הרשעתו בדין.

טענות ב"כ הצדדים

5. לטענת ב"כ המאשימה:

במעשיו פגע הנאשם בעקרון שלטון החוק, בהגנה על שלומו ובריאותו של הציבור, ובתחושת ביטחון האישי והציבורי.

הנאשם מיזמתו מתוך מודעות מלאה למתרחש השתתף בהפרת הסדר ביחד עם המון זועם, בתקופה רגישה ביותר, בה שררו ברחבי הארץ הפגנות מרובות על רקע המערכה הצבאית. במהלך תקופה זו ועל רקע הפרות הסדר, שרר חשש ממשי אצל רבים מאזרחי המדינה, רבים הסתגרו בבתיהם, וחדלו מלנהל את שגרת חייהם שמא יאונה להם רע.

מהנאשם כחלק מאזרחי המדינה, היה מצופה לנהוג באופן אחראי ומפייס אולם הוא בחר להיות חלק מקומץ אזרחים מסוכן אשר נטל את החוק לידיים וזרע בהלה בלב הציבור הרחב, ולא רק שהשתתף בהפרת הסדר, אלא גם גרם ביחד

עם אחרים נזק לרכבים של עוברי אורח, אזרחים ישראלים ממוצא ערבי שנסעו במקום, ומכאן החומרה היתרה במעשיו של הנאשם.

במקרים מהסוג הזה ולצורך הוקעתם מקרבנו, יש חשיבות רבה למצות את הדין עם העבריינים במלוא החומרה.

אבנים פגעו ברכבים וגרמו להם נזקים ומדובר בנזקים אשר יש בהם נפשי ברור מעבר למימד הרכושי, שכן עוברי האורח שנקלעו לסיטואציה שבמהלכה יידו לעברם אבנים, בוודאי אחזה בהם בהלה וחשו בסכנה מוחשית לשלומם וחיייהם.

נטען כי מתחם העונש ההולם נע בין 10 ל- 20 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה נוספת.

צוין כי על פי התסקיר הנאשם מתקשה לערוך בחינה מעמיקה בדבר מעורבותו בעבירה ונוטה לצמצם את מעורבותו ומטשטש את חלקו, בנוסף שירות המבחן מפנה להתנהגותו הבעייתית של הנאשם הימנעות מבדיקה לשרידי סם, ושירות המבחן מניח שהנאשם עודנו צורך סמים.

אין כל אינדיקציה או התערבות טיפולית משירות המבחן, לא רואים כי הנאשם שב להליך טיפולי שיתמקד בעבירות שביצע.

אין הצדקה לסטייה או חריגה ממתחם העונש, על אחת כמה וכמה שהנאשם לא ביצע הליך טיפולי, וחריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום מצריכה התערבות טיפולית.

משלא ביצע הליך שיקומי, אין לחרוג ממתחם העונש לו עתרה המאשימה, והתבקש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם, ולהטיל בנוסף מאסר מותנה וקנס.

ביחס לשאלת ההרשעה, אי הרשעה הינה חריג לכלל, ומשהוכח ביצוע של עבירה יש להרשיע את הנאשם, ואי הרשעה שמורה למקרים יוצאי דופן בהם אין יחס סביר בין הנזק הצפוי לנאשם לבין חומרת העבירה.

יש להעדיף את חומרת העבירה והאינטרס הציבורי בהרשעת הנאשם על פני הנזק שעלול לצמוח לו. כמו כן על הנאשם להצביע על נזק מוחשי וקונקרטי שיאונה לו כתוצאה מההרשעה בדין, והנאשם לא הצביע על נזק כאמור.

לאור כל התבקש לאמץ את המתחם שהוצעו, ולמקם את העונש בתחתית המתחם, ולהטיל בנוסף מאסר על תנאי וקנס שיהווה אלמנט הרתעתי בעניינו של הנאשם.

6. **לטענת ב"כ הנאשם:**

הענישה לעולם אינדיבידואלית, ותיקון 113 צריך שיבוא לידי ביטוי במובן של עקרון ההלימה בין המעשים המפורטים בכתב האישום לבין העונש.

את פסקי הדין שב"כ המאשימה צירף לטיעונים לעונש, יש לאבחן מכתב האישום המונח בפנינו.

בנוגע לסוגית הסמים, והתהליך הטיפולי והשיקומי, אין צורך לערוך בדיקת סמים, התיק הזה אינו תיק סמים, לא יוחס לנאשם שביצע מעשים על רקע צריכת סמים. והוצגה בדיון הקודם בדיקה פרטית ממנה עולה שהנאשם לא עושה שימוש בסמים.

ביחס לטענות ב"כ המאשימה על הליך טיפולי או שיקומי, נטען כי מעולם לא התבקש ע"י שירות המבחן לשלבו בהליך טיפולי או בהליך שיקומי או קבוצתי, כדי לגרום לו להבין את הפסול במעשיו, או כדי למנוע הישנות של מקרים כאלו בעתיד. שירות המבחן לא המליץ ולא ביקש זאת, והנאשם היה בקשר עם שירות המבחן בכל התקופה.

הנאשם שהה במעצר מיום 12.5.22 עד 23.6.21.

כתב האישום תוקן באופן משמעותי, לעבירה של התפרעות והיזק בזדון. לא עולה מכתב האישום שהנאשם אחז באבן, זרק אבן או פגע ברכוש, אלא אומרים שאחרים יידו אבנים. הנאשם הורשע בעבירה של היזק מאחר ואחרים יידו את האבנים.

קצינת המבחן התרשמה בטעות שהוא לא מודה ביידוי האבן, ומאחר והנאשם מורשע בעבירה של היזק, זה לא הסתדר לשירות המבחן משפטית, ומכאן המסקנה השגויה שהנאשם לא לוקח אחריות.

בסופו של דבר, אין עבירה של יידוי אבן. ההיזק לא נעשה בפועל על ידו, הגם שהוא מודה בעבירה.

ב"כ הנאשם אמר כי בכך הוא אינו חורג, וכי אין טענה עובדתית בפרק העובדות שהנאשם אחז באבן, יידה אבן או פגע באופן אישי לאחר. ב"כ הנאשם ציין כי אינו אומר שהנאשם לא היזק.

הנאשם הודה בהזדמנות ראשונה בכתב אישום מתוקן, אשר תוקן באופן משמעותי על בסיס ראייתי, חסך זמן שיפוטי, חסך זמן העדת עדים, נתן אחריות מלאה, הודה בפני שירות המבחן והתחרט, מאז מעצרו ועד ליום זה, לא נפתחו כנגדו תיקים חדשים. מדובר באדם שנסיבות חייו והמקום שאליו הגיע מעידים על מבנה אישיותו הרציני, אחראי ואיכותי.

מדובר בילד שגדל בלי אבא, מגיל מאוד צעיר, עלה ארצה עם אמו החולנית, שסובלת ממגוון רחב של בעיות רפואיות, הוא בן אמצעי לחמישה אחים, אשר עלה ממדינה זרה, וכתוצאה מכך היה קושי תרבותי, חברתי, כלכלי קשה ביותר,

והצליח להגיע למקום שהוא נמצא בו היום.

הנאשם ממשיך לעבוד באותה חברה, עד היום, כל תקופת הלימודים שלו כפי שעולה מהמסמכים, הוא למעשה נבחר כחלק מהתוכנית של חברת אינטל העולמית להכשרת מהנדסים והיא זו שתומכת בלימודיו בהעסקתו, היום הוא עובד בחברת ביו טכנולוגיה פורצת דרך בישראל, למעלה מ- 7 חודשים, כמהנדס כימיה, ממשיך את לימודיו.

הנאשם נרשם ללימודי תואר שני בהנדסה. הנאשם נעדר עבר פלילי. שירות המבחן מתרשם שהרשעתו בדין עלולה לפגוע בהעסקתו במקום העבודה הנוכחי ואפשרויות קידומו בעתיד.

אין מחלוקת שמדובר בבחור נורמטיבי ואף למעלה מכך בעל יכולות וכוחות שאין סיכוי שיחזור על המעשה. אין טענה שהמעשה מוצדק, אך מדובר באירוע חד פעמי בודד.

מתחם העונש מתחיל באי הרשעה ועובר דרך קנס, של"צ ועבודות שירות. בנסיבות של הנאשם אין מקום לגזור מאסר גם לא בעבודות שירות, לא הוצגו ראיות לסתור את מה שקבע שירות המבחן.

התבקש לאמץ את המלצת שירות המבחן, לבטל את הרשעת הנאשם בדין, מהנימוקים דלעיל, לנאשם מסוכנות נמוכה, ושירות המבחן קבע שההרשעה תוביל לפגיעה בשיקומו ובטיפולו ובמידת ההשתייכות החברתית התקינה שלו.

הנאשם אמר כי הוא מצטער ולוקח אחריות מלאה על מעשיו, זו היתה טעות איומה ביום ההוא לצאת מהבית, זאת היתה טעות, הוא באמת למד את השיעור, לא התכוון ולא מתכוון לפגוע באף אחד, עבר דרך ארוכה וקשה, היום הוא במקום שמרגיש סיפוק ועוזר לעולם, רוצה להתקדם ומתחייב ומבטיח שמקרה דומה ואפילו קרוב לזה לא יחזור על עצמו וישמור על החוק.

הערכים המוגנים ומתחם העונש ההולם

7. במעשיו פגע הנאשם בסדר הציבורי, בשלטון החוק, בתחושת הביטחון האישי והציבורי, ובצורך להגן על הציבור מפני פגיעה בגוף וברכוש.

הנאשם השתתף באירוע בו נקראו קריאות כנגד ערבים, מפגינים רצו אחר כלי רכב בהם סברו כי יושבים אנשים ממוצא ערבי, והשליכו לעברם אבנים, וחלק מהאבנים פגעו בכלי הרכב וגרמו להם נזק.

הנאשם לקח חלק בהפגנה זו וכתב האישום, אשר בעובדותיו הודה הנאשם, מציין מפורשות כי הנאשם בצוותא חדא עם רבים אחרים, התקהל התקהלות אשר מטרתה הפרת השלום שיש בה כדי להטיל אימה על הציבור.

בנוסף קובע כתב האישום, אשר הנאשם כאמור הודה בעובדותיו, בצוותא חדא עם אחרים שהיוו חלק מההתפרעות הנ"ל, פגע במזיד ברכב או בחלק ממנו.

הנאשם, הן בפני שירות המבחן, והן בטיעונים לעונש, מצמצם את אחריותו, ומדגיש שוב ושוב כי הוא עצמו לא השליך אבן, וכמפורט לעיל מצמצם את חלקו והשתתפותו. אכן, כתב האישום לא מציין השלכת אבן על ידי הנאשם עצמו, אולם האירועים החמורים של השלכת אבנים אשר חלקן פגעו בכלי רכב, וזאת ביחס לכלי רכב שהמפגינים סברו שיושביהם ערבים, בוצעו בצוותא חדא על ידי הנאשם והאחרים.

נסיבות ביצוע העבירות הינן כמפורט בכתב האישום המתוקן, ואין לקבל את הניסיון לצמצום חומרת הנסיבות.

מדובר בנסיבות חמורות של ביצוע העבירות, נסיבות של הטלת אימה על הציבור, והשלכת אבנים על כלי רכב שהמפגינים והנאשם בכללם סוברים שהם של ערבים.

נסיבות חמורות אלו של תקיפת כלי רכב על ידי השלכת אבנים ופגיעה בכלי הרכב, וזאת על בסיס זהותם של היושבים בכלי הרכב, צריכות למענה עונשי אשר יכלול מאסר, ואשר יהווה מענה הולם לחומרת נסיבות ביצוע העבירות.

מדובר בהתנהלות בריונית ואלימה של ציבור אשר הנאשם היווה חלק ממנו, והוא ביצע בצוותא חדא עם האחרים את המעשים האמורים.

נפנה לדברים הבאים מע"פ 901/22 מ"י נ' אסווד (24.2.22) : **"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הגלומה בעבירות התפרעויות המונים, אשר מציבות סכנה ישירה וממשית לחיי אדם, ואף עלולות להוביל לפגיעות רציניות בגוף ורכוש. לפיכך, נקבע כי יש לנקוט במדיניות ענישה אשר תרטיע ותרסן התפרעויות העלולות לסחוף המון רב ולצאת מגדר שליטה".** אמנם העבירות והנסיבות בע"פ 901/22 היו חמורות יותר, אולם ההתייחסות להתפרעויות המונים רלוונטית לענייננו.

הנאשם בצוותא חדא עם אחרים תוקף בהשלכת אבנים כלי רכב בשל הסברה שיושביהם ערבים. מדובר בהתפרעות אשר העמידה סכנה ממשית וישירה לחיי אדם ולרכוש. עובדות כתב האישום ברורות ואין לצמצם את משמעותן כפי שמבקשת ההגנה לעשות.

8. הענישה הינה אינדיבידואלית ומתחם העונש ההולם נקבע על פי הנסיבות המסויימות של ביצוע העבירה. עיקרון אינדיבידואליות הענישה מיושם גם בשלב קביעת מתחם העונש ההולם, בכך שהיא נעשית בעיקר תוך התייחסות לנסיבות המסויימות של ביצוע עבירה ואינה קשורה אך בעבירה כפי נוסחה ועונשה בחוק. ר' לענין זה ע"פ 1323/13 **רך חסן ואח' נ' מ"י** (5.6.2013) בו נפסק:

"מתחם העונש ההולם הוא אמת-מידה נורמטיבית, המשקללת את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מן העבירה, מדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו ונסיבות ביצועה, לרבות מידת אשמו של הנאשם. בשלב זה איננו מתחשבים בנסיבותיו האישיות של הנאשם, היינו נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (ראו סעיף 40א), דוגמת נסיבות חייו של הנאשם, הפגיעה שתיגרם לו ולמשפחתו כתוצאה מהעונש, מאמציו לחזור למוטב ועברו הפלילי או היעדרו. אולם אין בכך כדי לגרוע מהצביון האינדיבידואלי שהעניק המחוקק לשלב עיצוב המתחם, אשר בא לידי ביטוי בהוראה להתחשב בסוג העבירה בנסיבות המסוימות שבהן היא בוצעה (למשל: קיומו של תכנון מוקדם, נזק בכוח ובפועל, מידת אכזריות כלפי הקורבן וכו'), ותוך התייחסות למידת האשם של הנאשם המסוים שלפנינו (למשל: הסיבות שהובילוהו לבצע את העבירה, חלקו היחסי בביצועה, יכולתו להימנע מהמעשה, מצוקתו הנפשית עקב התעללות מצד קורבן העבירה וכו')."

ביחס למדיניות הענישה הנהוגת, מרבית הפסיקה ענינה נסיבות חמורות באופן משמעותי. ב"כ המאשימה הפנו לפסיקה בנסיבות חמורות יותר משמעותית ולפיכך אינני סבור כי ניתן להביאה במסגרת בחינת הענישה הנהוגת במקרה זה.

נפנה לע"פ 6136/16 פלוני נ' מ"י (10.11.2016) - המערער, קטין, הורשע על פי הודאתו בעבירות של התפרעות, לפי סעיף 152 לחוק העונשין, תקיפה סתם בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 382(א) לחוק ויידיו אבן לעבר כלי תחבורה, לפי סעיף 332א(ב) לחוק. לפי כתב האישום, המערער היה אחד מעשרות צעירים שיידו אבנים ביום 30.11.2015 לעבר רכב בו נסעו שני המתלוננים, שנכנס בטעות לכפר עיסאווייה הסמוך לגבעה הצרפתית, לאחר שהשניים זוהו כיהודים בשל היותם חובשי כיפה. המערער - שהיה באותו מועד בן 17 שנים וכחודשיים - נטל חלק בהתפרעות ויידה מספר אבנים לעבר הרכב. חלק מן האבנים שנזרקו על ידי הצעירים לעבר הרכב ניפצו את השמשה האחורית שלו וחלקן אף חדרו לתוך הרכב ופגעו ביידיו של אחד מהמתלוננים, שכתוצאה מכך סבל מכאבים ביידיו. על המערער הוטלו 28 חודשי מאסר בפועל ובערעור הופחת עונשו ל - 18 חודשי מאסר.

מדובר בנסיבות חמורות יותר מהנסיבות של ביצוע העבירות ע"י הנאשם, ולפיכך יש לאבחן את הנסיבות כמו גם הענישה, ביחס למקרה זה. ואולם, יש בפסק דין זה כדי לציין את החומרה של ביצוע עבירות מסוג זה, גם כאשר היה מדובר שם בקטין.

בית המשפט העליון סוקר את הפסיקה, וקובע כי היא כוללת קשת ענישה רחבה בעבירות אלו, שתחילתה בשישה חדשי עבודות שירות עד 20 חודשי מאסר.

"שני פסקי הדין אליהם התייחסתי לעיל הם חלק ממספר רב של פסקי דין המציגים קשת ענישה רחבה בעבירות דוגמת אלה שבביצוען הורשע המערער דכאן. בחלק מהם הושתו על הנאשמים עונשי מאסר קצרים בני שישה חודשים (במקרים מסויימים אף בדרך של עבודות שירות) ובאחרים הושתו עונשי מאסר של כ-20 חודשים".

פגיעת הנאשם, במעשיו, בערכים המוגנים, הינה ברף שאינו נמוך, אך מנגד גם אינו גבוה, כפי שניתן לראות במקרים

האחרים המפורטים בפסיקה דלעיל.

על המענה העונשי ההולם לעבירות אשר ביצע הנאשם בנסיבות ביצוען לכלול עונש מאסר בפועל, אשר ברף התחתון יכול וירוצה בעבודות שירות.

אני מוצא את מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם בנסיבות ביצוען, ככולל מאסר בפועל בין 6 ל-20 חודשים, אשר ברף התחתון יכול וירוצה בעבודות שירות.

הטענה לביטול ההרשעה

9. לאחר בחינת נסיבות ביצוע העבירות, חלקו של הנאשם בביצוען, וכלל הנתונים דלעיל ביחס לנאשם עצמו, ומשמעות ההרשעה בעניינו, אל מול האינטרס הציבורי הגלום בהרשעה, באתי למסקנה כי עניינו של הנאשם אינו עומד בתנאים החריגים להימנעות מהרשעה.

בבחינת השאלה אם ניתן להימנע מהרשעה, יש לבחון תחילה את המעשה הפלילי, נסיבותיו ותוצאותיו. מהמעשה הפלילי נגזר משקלו של האינטרס הציבורי באופן השלמת ההליך, ומפני חומרתו ייסוגו שיקולים אחרים.

משנקבע כי אדם ביצע עבירה, עליו להיות מורשע. זהו הכלל ואי ההרשעה הינה חריג בהתקיים הנסיבות המיוחדות והחריגות אשר נקבעו בפסיקה.

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק בהעמדת נאשם במבחן בלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן". ע"פ 2513/96 מ"י נ' ויקטור שמש פ"ד נ(3) 682, בעמ' 683 (2.9.1996). **"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים המפורטים לעיל".** ע"פ 2082/96 תמר כתב נ' מ"י פ"ד נב(3) 337, בעמ' 342 (21.8.1997).

"החלופה העונשית של הימנעות מהרשעה, תוך הטלת צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, מהווה, ביסודה, חריג לכלל הרחב הנטוע בתורת הענישה לפיו, מקום שהוכחה אשמתו של אדם, יש להרשיעו בדין. הרשעתו של מי שעבר עבירה פלילית, היא פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית, והיא מהווה חוליה טבעית הנגזרת מהוכחת האשמה הפלילית. הרשעת נאשם בעקבות הוכחת אשמתו מממשת את תכלית ההליך הפלילי, ומשלימה את שלביו השונים; היא מגשימה את ערך השוויון בין נאשמים בהליך הפלילי, ומונעת הפליה בדרך החלתו" ע"פ 9893/06, אסנת אלון לאופר נ' מ"י (31.12.2007).

את שאלת ההרשעה יש לבחון על פי הכללים האמורים לעיל, אשר הינם נפרדים מהכללים והשיקולים לענישה עצמה.

לעיתים שיקולים מסוימים חופפים, אולם, הכללים על פיהם יבחן כל שיקול שונים.

ב"כ הנאשם טען כי מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם תחילתו באי הרשעה. אין לקבל טענה זו. שאלת ההרשעה אינה למתחם העונש ההולם, הואיל ושאלת הימנעות מהרשעה, אינה נבחנת במסגרת הענישה אלא זוהי בחינה עצמאית ונפרדת על פי הכללים שנקבעו לעניין זה. אי הרשעה אינה עונש.

ר' רע"פ 3195/19 יניב אגוזי נ' מ"י (4.7.2019) - סעיף 10 להחלטה:

"למעלה מן הצורך, אעיר כי אי הרשעה אינה עונש, ויפים לעניין זה הדברים הבאים: "אי-הרשעה אינה עונש. האפשרות להימנע מהרשעה אינה מנויה בפרק ו' לחוק העונשין, שכותרתו "דרכי ענישה" אלא בחוק סדר הדין הפלילי. השיקול המרכזי המנחה את בית המשפט בהחלטה שלא להרשיע את הנאשם הוא יחס בלתי מידתי בין התועלת שבהרשעת הנאשם לבין הנזק שעתידי להיגרם לו כתוצאה מכך. שיקול זה אינו חלק ממערך השיקולים המנחה את השופט בקביעת מתחם העונש ההולם." (יניב ואקי ויורם רבין "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא" הפרקליט נב 413, 428 (2013))." מהאמור מתבקשת המסקנה כי גם היא אינה חלק ממתחם העונש ההולם. שאלת אי הרשעה היא שאלה עצמאית ונפרדת אשר נבחנת במחוזותינו בהתאם לתנאי הלכת כתב".

איני מוצא כי בענינו של הנאשם מתקיימים התנאים בהלכת כתב - על שני המבחנים שנקבעו.

סוג העבירות בנסיבות ביצוען מעלה קושי לוותר על ההרשעה. יהיה בכך כדי לפגוע פגיעה מהותית בשיקולי הענישה הנדרשים בעבירות הללו, ובפרט בנסיבות החמורות של ביצוען. שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים מביצוע התפרעויות משולחות רסן, ובמטרה לפגוע באנשים מסויימים, צריכים לקבל משקל משמעותי, הימנעות מהרשעה בנסיבות אלו צריכה להיות שמורה למקרים חריגים ביותר, וענינו של הנאשם אינו נמנה עליהם.

ר' ע"פ 9150/08 מ"י נ' איתמר ביטון (23.7.2009) בסעיף 7 לפסק הדין:

"נקבע, כי להימנעות מהרשעה זיקה הדוקה לשיקומו של נאשם, ברם, עניין זה מבלי להפחית מערכו, הוא רק אחד מבין אדניה של השתת האחריות בפלילים, על הסנקציות הנלוות לה. מרכיבים אחרים, שענינם בפרט בטיב המעשים שבוצעו ובמידת החומרה הטבועה בהם, עשויים להטות את הכף לחובת הנאשם ולהוביל למסקנה כי מן הדין להרשיעו. כאמור, הכלל הוא כי משהוכחה האשמה יש להשית אחריות בפלילים, ונסיבות מקלות שלזכות הנאשם יוכלו, לכל היותר, להצדיק הקלה בעונש הנלווה להרשעה. הימנעות מהרשעה שמורה למקרים מיוחדים בלבד, בהם שוכנע בית-המשפט כי הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטיה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המעטה שזו תניב. תועלת ציבורית זו אין כוונתה, אך מובן הוא, לנטייה אחר דעת הקהל או המיית לבו. היא נוגעת לתכליות של הרתעת היחיד והרבים, להעברתו של מסר המוקיע את דבר העבירה ואת מבצעו, ולהקפדה על מדיניות ענישה אחידה המקדמת את יסודות השוויון והוודאות".

להרשעה היבט הרתעתי, והיא מבטאת את האינטרס הציבורי המגולם בהליך הפלילי להוקעת המעשה ולהעמידו בגדר המעשים הפסולים. להרשעה חשיבות גם ביחס לעקרון השוויון.

ביחס לכך נפנה לדברים הבאים מע"פ 5102/03 מ"י נ' קליין (4.9.2007), בסעיף 76 לפסק הדין:

"ההרשעה הפלילית של נאשם שאשמתו הוכחה ותוצאותיה הן מרכיב חיוני בהליך הפלילי; הן נועדו למצות את תכליותיו המגוונות: להעביר מסר של הרתעת היחיד והרבים, ולשוות למעשה העבירה תווית של מעשה פסול בעיני החברה שגמול עונשי בצידו. חברה המבקשת להפעיל את ההליך הפלילי בדרך אפקטיבית, שוויונית והוגנת תתקשה להשלים עם גישה שיפוטית הפוסרת נאשמים, חדשות לבקרים, מהרשעה פלילית אף שאחריותם הפלילית הוכחה. שהרי ההרשעה היא הביטוי השיפוטי לאחריות הפלילית שהוכחה, ובלעדיה נותרת קביעת האחריות הפלילית חסרה את החוליה האחרונה, המוסיפה לה את המשמעות המשפטית הנורמטיבית הנדרשת".

כמו כן הנאשם גם לא הוכיח עמידתו במבחן הנוסף, ובדרישה להציג נזק קונקרטי. אין ראיה לנזק כאמור, ואת מכתב המעסיק ביקש הנאשם שלא להגיש בסופו של דבר.

לא מתסקיר שירות המבחן ולא מראיה אחרת כלשהיא עולה פגיעה בשיקומו של הנאשם. אמירת שירות המבחן על פגיעת הרשעה בהעסקתו הנוכחית של הנאשם הינה כללית ולא מגובה בראיה כלשהיא. יצוין כי הנאשם עצמו לבסוף לא הגיש כל ראיה ביחס לכך. מכל האמור, אין כל אינדיקציה לפגיעה בשיקומו של הנאשם וגם לא לפגיעה בעיסוקו, ולא הוכחה פגיעה קונקרטית.

יש להוסיף כי גם אם ניתן היה להניח פגיעה בעיסוקו של הנאשם, אין בכך כדי להביא להימנעות מהרשעה בנסיבות החמורות של ביצוע העבירות על ידי הנאשם כאמור.

לכך יש להוסיף את הבעייתיות באופן קבלת האחריות של הנאשם.

מכל האמור יש לדחות את העתירה לביטול הרשעת הנאשם.

הענישה

10. הנאשם יליד 1995 והוא נעדר עבר פלילי.

אין מקום לסטות מהמתחם לא לקולא ולא לחומרה.

בשיקולים לקולא יש להביא את היעדר העבר הפלילי, הגיל הצעיר והנסיבות האישיות של הנאשם כפי שמפורטות לעיל.

ביחס לשיקולי שיקום, הנאשם אינו מצוי בהליכים טיפוליים כלשהם. נטען כי שירות המבחן לא ניסה לשלבו בהליך טיפולי, ואולם יש להפנות לניסיונות שירות המבחן לבחון את שאלת השימוש בסמים, ניסיונות אשר לא צלחו. אין לקבל את הטענה כי הואיל ומדובר בהליך שאינו בעבירות סמים אין לדבר רלוונטיות. מבחינת שירות המבחן כמו גם שיקוליו בהמלצות שניתנות על ידו, שירות המבחן רואה חשיבות לכלל הנסיבות של נאשם ובהן שאלת שימוש או אי שימוש בסמים, ואין צורך בקשר ישיר לביצוע עבירות סמים.

לאחר בחינת מכלול הנסיבות, ולאור השיקולים לקולא דלעיל וקבלת האחריות, הגם שחלקה מסוייג כאמור, אני מוצא כי על הענישה להיות ברף התחתון של המתחם.

11. על הענישה לכלול מאסר בדרך של עבודות שירות ברף התחתון של המתחם, ובכך יש כדי היבט שיקומי, ומובאים לידי ביטוי השיקולים הקשורים בנסיבותיו של הנאשם והיעדר עבר פלילי. הנאשם היה במעצר כחודש ומחצה, וגם בכך יש כדי להביא לענישה ברף התחתון של המתחם. מובהר כי לא יופחתו ימי המעצר מעבודות השירות.

חומרת העבירות, הפגיעה בערכים המוגנים ומכלול הנסיבות, אינם מאפשרים קבלת המלצת שירות המבחן, לא לעניין ההרשעה כאמור, וגם לא לעניין הענישה.

לא מצאתי מקום להטלת קנס, זאת לאור הענישה האחרת המוטלת.

הוגשה חוות דעת חיובית מאת הממונה על עבודות שירות.

12. **אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:**

מאסר בעבודות שירות - מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים. תקופת מאסרו תרוצה בדרך של עבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות שירות. הובהרה לנאשם חובתו לבצע את עבודות השירות, ובמידה שלא יעשה כן ניתן יהיה להמיר בעונש מאסר בפועל, וכך גם יוכל הממונה לפי שיקול דעתו, היה וימצא קיומה של עילה לכך.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 1.6.22 כאמור בחוות דעת הממונה.

מאסר על תנאי - מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של שלוש שנים מהיום יעבור על עבירה לפיה הורשע.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ל' ניסן תשפ"ב, 01 מאי 2022, במעמד הצדדים.